

پیشگیری از بزهکاری کودکان در برنامه های پنج سالانه توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی

مریم بمانی^{۱*}

۱- کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

خلاصه

بحث پیشگیری از بزهکاری کودکان به شکل پراکنده در قوانین مختلف ایران آمده است. با توجه به اهمیت بحث پیشگیری و گرایش قانون گذار به این مقوله، در نگاهی گذرا به قوانین پنجسالانه توسعه کشور می توان رشد صعودی توجه قانون گذاران را دید. این رشد و تحول از برنامه اول تا برنامه چهارم ادامه داشته که به صورت نظام مند و این سیر تحول در برنامه پنجم توسعه می باشد. می توان گفت در این قانون جهت گیری مقنن بیش از سابق به سوی خلق ساز و کارهای اقتصادی و فرهنگی مختلف به منظور پیشگیری از بزهکاری کودکان می باشد. با توجه به اینکه برخی از انواع پیشگیری زمینه و علل وقوع جرم را از بین برده و برخی دیگر فرصت و امکان آن را کاهش یا دشوار می سازد، سیاست گذاران جنایی کشورمان معمولاً در خصوص عموم جرائم، توجه خود را بیشتر معطوف به علاج و درمان نموده اند تا پیشگیری، اما در قانون پنجسالانه پنجم شاهد تغییر نگرش مقنن به سمت و اقدامات پیشگیرانه میباشیم.

کلمات کلیدی: برنامه، توسعه، پیشگیری، بزهکاری کودکان

۱. مقدمه

قبل از ورود به بحث به نظر می رسد تعیین حدود سنی برای واژه کودک ضروری است. اگر تعیین حدود بلوغ و تغییرات فیزیکی و جسمی در جریان تحول، کار آسانی است، بر عکس تعیین دقیق سرحدات نوجوانی از نظر روانی و عاطفی که از مرزهای بلوغ جسمانی فراتر است، امری پیچیده به نظر می رسد. کودک، طفل یا صغیر در اصطلاح حقوق به کسی گفته می شود که از نظر سن به نمو جسمی و روحی لازم برای زندگی اجتماعی نرسیده است. بنابراین جهت تعریف واژه کودکی، باید به واقعیت های زیستی - روانی - اجتماعی توجه ویژه ای معطوف گردد. اسناد سازمان ملل، جهت تعیین تابعان حقوق کیفری ویژه کودکان بزهکار، کودک را فرد کمتر از هجده سال تعریف می کنند. این در حالی است که در حقوق ایران منظور از طفل کسی است که به حد بلوغ شرعی نرسیده باشد و سن بلوغ برای دختران و پسران به ترتیب نه سال و پانزده سال قمری تعیین شده است.

از طرف دیگر جرم شناسی پیشگیری، شاخه ای از جرم شناسی کاربردی است که موضوع آن تعیین موثرترین وسایل برای تامین پیشگیری از جنایت در مقیاس کل جامعه یا یک جمعیت محدودی خارج از ارباب عمومی و به وسیله تهدید کیفری

*Corresponding author: Master of Criminal Law and Criminology
Email: ali_karami_z@yahoo.com